

ACCIÓ

DEL

Centre Autonomista de Dependents del Comers y de l'Indústria

Comtal, 35, principal y baixos

Fulla mensual dedicada al anunci y divulgació entre 'ls socis dels actes, festes, acorts de caràcter y utilitat general, avisos, observacions y tot lo relatiu a la vida y desenrotllament de l'acció encarregada al Concell Directiu y les Seccions Permanentes y especials, y qual coneixement pugui interessar als socis del Centre.

EDUCACIÓ : MUTUALISME : NACIONALISME

CONCELL DIRECTIU

El Concell Directiu del Centre que ha d'actuar durant el curs social de 1908 a 1909, ha quedat constituït en la següent forma:

- President.* Maximí Puncernau y Viladot.
- Vis-president 1.º.* Joseph Puig y Esteve, President de la Secció permanenta d'Educació y Instrucció.
- Vis-president 2.º.* Joseph Galceràn, President de la Secció permanenta de Socors Mútuus.
- Vis-president 3.º.* Joseph Bordas, President de la Secció permanenta de Propaganda Autonomista.
- Bibliotecari.* Lluís Solé Vidal.
- Caixer.* Joseph Sala.

- Vocal 1.º.* Pere Vilar, Vocal 1.º d'Educació y Instrucció.
- Id. 2.º.* Joan Martínez Cumí, Vocal 1.º de Socors Mútuus.
- Id. 3.º.* Carles Canals, Vocal 1.º de Propaganda.
- Secretari general.* Joan Fabregat.

* * *

Segons manen els Estatuts del Centre, ha sigut nomenada la Comissió de Pressupostos per 1908 a 1909, quina, després de dues reunions, els ha presentat a l'aprovació del Concell Directiu; important la xifra total d'ingressos unes 26.000 pessetes y una quantitat pareguda la de gastos.

Secció Permanenta d'Educació y Instrucció

(ESCOLES MERCANTILS CATALANES)

Està confeccionant aquesta Secció el facsimil que, com tots els anys, se repartirà entre 'ls socis, explicatiu dels resultats obtinguts en el curs passat de 1907 a 1908 de les nostres «Escoles Mercantils Catalanes».

* * *

Han comensat ja 'ls treballs d'organització del curs vinent ab la formació del Quadro de Professors a

qual càrrech aniràn les càtedres de les nostres Escoles.

* * *

Assignatures pel curs de 1908 a 1909:
Llengües: Catalana, Italiana, Alemanya, Anglesa, Francesa, Alarb, Esperanto; Aritmètica, Càlcul Mercantil, Teneduría de Llibres, Taquigrafia Catalana y Castellana, Policaligrafia, Geografia Comercial, Di-

buix Industrial, Teoria de Teixits (teòrica y pràctica), Química Industrial ab un notable Laboratori, Economía Política y Correspondencia Mercantil.

NOVES ASSIGNATURES: Mecanografia.
Rudiments de Dret Mercantil.

* * *

El senyor Professor de Teoria de Teixits ens prega fem saber als socis del Centre que tots podem contribuir al bon funcionament de la càtedra esmentada facilitant mostres de tota mena de teixits a fi de poder estudiar pràcticament sa formació al esser esplacada l'assignatura. Aquesta Junta de Govern fa seua l'indicació y prega a tots els socis vulguin contribuir ab sa cooperació al fi espressat fent entrega de mostres a aquesta Secretaria o be espressant ahont se poden recullir.

* * *

Desitjosa aquesta Junta de Govern d'anar perfeccionant el funcionament de les classes, al objecte de que s'obtingui 'l millor profit possible, ha acordat establir un curs elemental compost de les assignatures de Gramàtica catalana o castellana fins al anàlisis lògich, Reforma de lletra, Geografia, Historia, Lectura y Escriitura al dictat; además ha acordat, en principi, que 'ls alumnes que desitjin matricularse a les classes de Calcul Mercantil, Teneduría de llibres, Geografia Comercial, Química industrial, Economía política y Correspondencia mercantil, sufrexin un lleuger exàmen en el qual provin tenir els coneixements necessaris pera empendrer ab profit dits estudis.

* * *

En el nombre vinent se publicarà 'l quadro definitiu d'assignatures y professors referents al curs de 1908 a 1909 ab expressió dels dies y hores en que funcionaràn cada una de les càtedres.

* * *

Luxosament relligats ab cobertes de pergami s'han rebut de la casa Domenech els treballs d'aplicació presentats pels alumnes de 1906 a 1907, formant el primer volum del nostre *Arxiu escolar*.

Secció Especial de Sport y Escursions

S'està preparant pel dia 22 del corrent, una conferencia al aire lluire, en el pati d'esbarjo del Centre ab projeccions lluminoses; en la que's farà la ressenya d'una excursió pel Bergadá y Cardoner, a càrrech del Soci Narcís Cuyás.

Secció especial de Taquigrafia

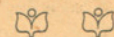
El dia 15 de Juliol passat començà un curs de Taquigrafia catalana y un altre de castellana. Convé cridar molt especialment l'atenció de tots els socis a fi de que's fassin càrrech de l'importancia qu'enclou l'ensenyança de la taquigrafia catalana, sistema degut a l'iniciativa d'alguns senyors socis d'aquest centre y l'únich conegut fins avuy. No cal dir lo molt que s'han de simplificar les tasques del taquigraf d'aquesta terra, disposant d'un sistema que s'adapta perfectament a les formes y medis d'expressió del orador, fugint del inconvenient que representa molt sovint el tenir de pendre notes d'un discurs pronunciat en català ab sistemes creats respondent a exigencies de forma d'expressió absolutament diferents. Además la nostra taquigrafia catalana consisteix en un sistema breu y pràctich que la fa doblement recomenable.

Secció Permanenta de Socors Mútuus

L'acció social del Centre es la missió que està encomenada a aquesta Secció, y baix aquest tema se desenrotllan y's portan a cap totes les iniciatives de la meteixa.

En nombres successius esposarà de relleu la seva importancia, dintre els fins que persegueix, l'utilitat que té pera els socis del Centre y nombrosos detalls que demostraran la seva bona marxa administrativa.

De moment la seva Junta s'avansa en fer avinent que el Registre de Colocacions, acabat d'establirse, tindrà una nova forsa per medi de les corresponsalies-delegacions que's posaran en les societats de primer ordre de les principals ciutats de la Península y de l'Extranger.

Secció Permanent de Propaganda Autonomista

Trevallant per fer gran y potent el nostre Centre, vestim un nou baluart per la reconquesta de Catalunya.

* * *

Dissapte vinent, dia 8 d'Agost a les deu del vespre, l'aplaudit Orfeo «Bell Montseny» ab ses tres

seccions de senyoretas, noys y homes, farà una visita al nostre Casal y ab tal motiu cantarà les mellors composicions del seu triat repertori.

Aquesta Junta Directiva se complau en convidarhi a tots els socis y llurs families.

Treball llegit pel Secretari general, En Joseph Puig y Esteve, en la "Festa de Cultura" celebrada ab motiu del V aniversari de la fundació del Centre, en el Teatre Novetats, el mes de Mars d'enguany.

EXCELENTÍSSIMS SENYORS:

SENYORS:

COMPANYS:

Per virtut del càrrech de secretari general de l'Entitat organitzadora d'aquest acte ab que he sigut honrat pels vots de 3 concells generals consecutius; no pas ben segur pels meus mèrits, que no'n posseixo, degut, probablement, tant sols, a mon entusiasme pel Centre, me veig avuy en la precisió de dir quelcom de nostra vida social, responent per lo tant a un manament inexcusable y al ensemps a l'inmerescuda comanda rebuda de mos companys de Concell.

Fruyt de l'estat d'opinió en nostre poble, produït per l'intensa vida de reintegració catalana que tant bellament ha florit en tots els ordres, fou creat el «Centre Autonomista de Dependents del Comerç y de l'Indústria» el mes de Mars de 1903, ara fa cinch anys.

Els seus iniciadors saberen escullir el moment, y destrament triaren lo que havia de constituir el nexce de les aspiracions del Centre, l'ànima de nostra colectivitat, l'ideal que'ns havia de dur a la lluyta, l'obra a que haviem de consagrar fervents nostres entusiasmes de patriotes y nostres juvenívols energies.

Comensà la vida'l Centre de rellogat al carrer de la Boria, en un lloch impropi, sense cap condició

apropòsit; mes aquesta contra no desencoratjà als iniciadors que contaven en cambi ab un bagatge d'energies y la forsa dels ideals; se va donar forma real a lo que no havia sigut fins llavors més que il·lusions d'uns quants, se constituí el Centre y'ls treballs d'organització se multiplicaren; com si lo esquifit del hostatge esperonés son entusiasme les reunions de socis esdevenien aplechs edificants redobladors de forces que'ls feya entreveure un avenir lluminós, esplèndit, tot aixecant el front en l'ayre y ab el cor obert a l'esperansa.

Tot just acoblats, ab quatre mobles enmatlevats, sol·licitarem d'un benemèrit varó l'ajuda dels seus prestigis qui corregué generós a dur al Centre la gracia de sa paraula, l'esforç de son concell, refermant en nostres cors de joves aquell amor que guarda en el seu ab tanta intensitat; el digne President de l'Unió Catalanista hi donà la primera conferencia, dientnos que seguíssim avant en la via empresa segurs de que feyem una bona obra per Catalunya.

Les llistes de socis, una volta comensades, anaren pujant y molt aviat l'aucell venturós empenya la primera volada en busca d'un niu seu, ben seu, ahont aixoplugar sa ufànosa creixensa y ahont sos cants esdevinguessin murmuri delitós o accent vibrant que's juntés a la gran armonia esperansadora que'l poble fervent, persistentment, endressa a sa patria sedenta de deslliuransa.

Un pis del carrer de la Palla hostatjà'l Centre després. Allí establí càtedres que foren l'assaig de les «Escoles Mercantils Catalanes», calificades per algú d'«Universitat Comercial», que avuy sostenim. Les classes nocturnes, absolutament gratuïtes, de català, francès, taquigrafia, càlcul mercantil y teneduría de

llibres trobaren bon racer en el nou hostatge y 's vegeren mol concorregudes, com les conferencies de «Drets y devers del ciutadà» que setmanalment hi explicava D. Joan Bardina.

La vida del Centre 's tornà febrosa y un seguit de conferencies, vetllades, concerts y actes de cultura, portaven a son casal una gentada ansiosa d'esplayar-se en l'ambient de gaubansa que en ell s'hi respirava.

Cada acte que 's celebrava, cada dia que passava, afermaven en tots la confiança en un estat superior y 'ls cors glatien venturosos ab la satisfacció que dona la realització de les grans obres.

El nombre d'associats pujava constantment; cada dia eren més els companys que se sentien identificats ab l'obra del Centre; cada un que n'arribava, era un nou campió que 's sumava al rengle de lluytadors de la gran empresa. Les propostes plovién y desseguida un nou desitj formiguejava en el pit de tots. Allí ja no hi caviem; teníem de buscar nova casa. Però aixó significava majors gastos y fins llavors cada mes feyem net de cabals. Mes ¿qué hi feya? En un lloch més gran podríem aixamplar la nostra acció y aixó portaria majors ingressos, y sense més conceller que l'absoluta confiança en nostra obra, decidirem el cambi.

Avans s'operaren en la vida interior del Centre reformes trascendentals que afeetaren sa arrel mateixa. A mida que s'allargava nostre radi d'acció, trovavem nostra lley social incompleta; per alló de vestit xich per un minyó xich..., el que 'ns procurarem de infants ens venia just, y vegentnos ja grans, pensarem en fernosen un de ben complert, ben folgat, a mida de les dimensions que nosaltres mateixos ja endevinavem esdevinadores; volguerem que 'l vestit nou fos obra nostra, donchs en consideravem bons operaris perque savíem molt be còm erem fets y còm desitjavem ser.

Els Estatuts del Centre resultaven ja esquistos y més que 'ls reguladors de la nostra acció 'ls trovavem ja un entrebanch per nostres iniciatives.

En aquest estat determinarem la formació d'una lley social que respongués lo més justament possible a l'idea que 'ns empeny. Ja endevinavem de quin modo havien de quedar sintetisats nostres esforços y volíem quelcom que 'ls concretés; compreníem que nostre impuls primer l'haviem d'esmersar en l'establiment de l'ensenyansa dintre casa, de manera que en forma ben racional y al propi temps econòmica hi poguessim trovar aquells coneixements que man-

quen al dependent de comerç d'aquesta terra. Estem ben convenuts que la causa primordial de la pobra vida social del dependent ho es lo defectuós del ambient que respira y que fa que sigui considerat com un objecte que hi ha dret a arreconar quan se 'n ha tret tot el resultat que s' en espera; aquest deplorable estat del dependent es degut al trist concepte que, socialment parlant, es tingut de sa gran missió a realisar, de lo que 'n té una bona part de culpa l'absoluta manca de preparació en que 'l dependent se trova que 'l priva com un pes mort d'enlayrarse al nivell que li pertoca.

Aixó prové en part de que la vida mercantil catalana, si be sembla molt desenrotllada mirantla per sa importancia material, se trova en cambi en verdader estat embrionari per lo que fa referencia a sa vida de relació ab les demés manifestacions vitals del país, podem dir qu'es insignificant com instrument de civilització, essent completament nula sa consciencia nacional; aixó per una banda, y per l'altra hem de repetir que nosaltres tampoch signifiquem res ni colectiva ni individualment; ens manca esperit d'associació y, sobre tot, primordialment, l'individu, l'home-dependent no es ni sombra de lo que té d'esser si vol complir degudament son comès en el mon dels negocis; el dependent de comerç, jutjat en general, que hi ha escepcions, com en tot, no té ni idea de lo que son negocis; ens creyem que tot lo més esser un bon dependent vol dir atendre molt amablement a un parroquià, escriure una carta baix un patró impositat o liquidar molt depressa una factura; ignoren lo que vol dir intercambis, crèdit, banca, aranzel, no saben ni geografia ni llengües y no cal parlar de costums, gustos, preferencies de la gent que viu més enllà del ambient que 'ns ha infantat; nosaltres sabíem aixó, si be considerant que no tota la culpa 'ns correspon a nosaltres, perque a l'hora de fernos homes no trovem ni qui 'ns encarrili segons les nostres aficions ni qui 'ns ensenyi lo que 'l dia de demà 'ns ha de fer tanta falta.

Per totes aquestes consideracions, vegerem que lo que avans que tot ens havia de preocupar era la creació d'unes Escoles, suplint les que l'Estat no sosté ni 'ls altres procuren que existeixin, ahont trovar tots aquells coneixements que donen aptitud plena al dependent de comerç; d'aquí va neixer la idea de la creació de les «Escoles Mercantils Catalanes».

(Seguirà)

NOTA: D'aquesta fulla se n'ha feta una tirada de 1.500 exemplars; ha sigut editada pel Concell Directiu y les Juntes de Govern de les Seccions d'Educació y Instrucció, de Socors Mútuus y de Propaganda autonomista.

RECOMANACIÓ: Es convenient que 'ls socis, per medi d'aquesta fulla, fassin propaganda de nostra vida social entre ses amistats y relacions, a fi de que l'obra del Centre sigui degudament coneguda y merescudament estimada.